

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrť » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

Vupravništvu prejemnik:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrť » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 40.

V Ljubljani, v četrtek, 19. februarja 1903.

Letnik XXXI.

Ali je samo grof Gleispach kriv?

Od časa do časa oglašja se štajerski pravni dopisnik »Narodov«, da vzame pod svoj kritični nož pravosodne razmere v okrožju grškega višjega sodišča.

Da so te razmere že od nekdaj za Slovence klaverno in da so se zadnji čas za vlade Koerberjevega ministerstva še izdatno pohujšale, je istina. Vendar se dopisnik »Narodov« jako moti, ako misli, da je teh razmer kriv jedino grof Gleispach. — Krivcev je več.

1. Višja birokracija je skozi in skozi nemška; kolikor je slovenske, je pa tako ponižna, da ne na ulici, še manj pa v uradu govori slovenski, ako nima opraviti z odločno slovenskimi strankami. Zato vidimo, da se nemška birokracija čuti ter gleda, da svoje narodne rojake protežira. In to se vrši na nebroj načinov.

2. Drugi činitelj pa je nemška ljudska stranka, ki je prava Körberjeva stranka, oziroma Körber je več ali manj nje izvrševalni organ.

Ta stranka, katere težišče in središče je na Štajerskem, dela nemško realno politiko v Slovenskem Štajerju, Korotanu in na Kranjskem.

Da čutim nemška birokracija ta nji ugodni veter in ga izrablja na vseh poljih in tedaj tudi v justici za nemške namene in osebe, je naravna posledica. Izrablja ga tem lažje, ker Slovenci nismo tako velik in žilav narod kakor Čehi, in zraven tudi nimamo še toliko narodno čuteče slovenske inteligence, da bi ž njo mogli poplaviti vse cesarske urade, kar morejo storiti in tudi store Čehi.

3. Vendar bi mogli tudi v sedanjem svojem razvoju in položenu mnogo več zla in škode preprečiti, ki nam grozi z nemškimi germanizatorskim delom po nemški birokraciji in izven nje, ako bi vse slovenske stranke vodila jedna narodna ideja.

Ni treba, da je jedna stranka, ako je načelna razlika, ali jedna misel mora nam vsem biti sveta in vzvišena, inta je obramba naroda pred germanizacijo. Akobi Nemci čutili svež naroden slovenski pulz, bi se ne upali toliko, kakor sedaj.

In tu moramo zopet na ves glas klicati, da služi glasilo narodnonapredne stranke v svojem razdirajočem, surovem in nizkem zabavljanju vsemu prej, kakor narodni obrambi slovenski in uglobljenju narodne misli. Njegovo napadanje politikov naše stranke je brez primera, in njegovi besni naskoki na naše denarne zavode mu zagotavljajo temen spomin v naši sodobni zgodovini.

Tako destruktivno delovanje zadržuje hitrejše in plodonosnejše delovanje v obrambo narodnih pravic in kose porablja velik del naših moči v obrambo proti domačemu istorodnemu nasprotniku, polasča se tujec slovenskih pozicij, ne da bi našel zadostni odpor.

Pa naj ne misli naš domači liberalizem, da ga prosimo pardona! Ne, ker ga ne potrebujemo, niti pričakujemo. Mi idemo svoj pot načel in prepričanja, pa naj še tako kriči in zabavlja liberalno glasilo, ali pa tudi ne.

Ali nekaj morajo tudi najzabitejši liberalci, ako se le še čutijo Slovence, izpredeti, da taka surovost ter besno in brezmišlno napadanje onih oseb in institucij, ki so v zvezi z našo stranko, mora onemogočiti vsako paralelno kooperacijo slovenskih strank v prid narodnih zadev, ki so vsem skupne in potrebujejo nujno obrambe.

Na gospodarskem, duševnem in socialnem polju naj se le bije načelni boj, pa orožje mora služiti delu in načelom.

Na tem polju se ne plašimo domačega protivnika in v takem tekmovanju bomo narodu le koristili. Sedaj seveda delamo le

na naši strani, nasprotniki pa stoje ob strani in prežé, kje bi napravili kakšno škodo.

4. Nadalje pa je politično pozicijo slovensko jako poslabšala famozna slovensko-nemška zveza na Kranjskem.

»Narod« od časa do časa spusti v svet kričeč članek brez sodne razmere na Štajerskem, na Kranjsko pa niti ne pogleda, ko v Kočevju ponemčujejo otroke slovenskih rudokopov.

Toda mi delamo krivico. Napovedal je grofa Gleispachu boj »bis auf Messer«, ker dela tako, kakor vplivata na ministerstva dr. Derschatta in njegov nemški sovoditelj baron Schwegel.

Glede nemške zadeve na Jesenicah pa je seveda ponujal svojo alijanco bar. Schweglu pod gotovimi pogoji.

Na Štajerskem hoče udušiti nemško agresivnost »z bojem na nož«, na Jesenicah pa hoče odpreti vrata tem istim Nemcem potom kompromisa.

Hočete li več protislovja v politiki, kakor je ta, ki je propaguje »Narod«.

Hoteli smo povedati, da je sedanjih klavernih razmer kriva premoč in vpliv nemškega elementa v odločilnih višjih vladnih krogih in ker Čehom ne more tako lahko živeti, smo mi Slovenci oni, iz čigar kože pleto nemške biče.

Da se pa mi energičneje ne branimo, je kriva v glavnem ona stranka, ki slabi narodno energijo z nemško alijanco na Kranjskem in jo hoče prikriti in pozornost slovensko od nje odvrti z besnimi naskoki na slovensko in ljudsko, katoliško - narodno stranko.

Nemška agresivnost se ustavlja največ z narodnim podrobnim delom, organiziranjem in vzbujanjem slovenskih ljudskih množic.

Pisana beseda in grožnja pomenja le tedaj, ako slede besedam primerna dejanja, drugače je le operetni blisk in grom, ki nikogar ne vznemirja.

»Narod« pa s svojim hobnečim patosom ne bo motil spanja grofa Gleispachu, saj nad

njim duva mogočna roka mogočnega dr. Derschatta; Derschatta pa je intimen političen prijatelj barona Schwegla; baron Schwegel pa političen kranjski zaveznik dr. Tavčarja in njegovih političnih bratcev. Ali ni tako?

Sicer pa odobravamo, da se razkrivajo krivice, ki se nam gode v pravosodju. Ali krivice se nam gode tudi povsod drugod.

Prišel bo preobrat, ali najprej mora priti preobrat v nas samih, da ne bo več meša med nami za stranke, ki se dajo voditi od — Schwegla.

Državni zbor.

Dunaj, 18. svečana.

Državne in ljudske potrebe.

Danes govorniki naštevajo stare in nove želje ter zahteve, ki jih goje in izražajo osobito nižji sloji prebivalstva glede vojaških olajšav. V svojih poročilih sem v glavnih potezah naštel vse te opravičene zahteve, ki se morejo deloma izvršiti že v okviru veljavnih zakonov brez vsake škode za armado. Druge olajšave so mogoče, ako se nekateri paragrafi vojnega zakona z dne 11. aprila 1889 primerno zboljšajo.

V tem oziru so razni poslanci povodom lanske razprave v seji dne 13. svečana 1902 predložili 28 resolucij, ki so bile izročene vojnemu odseku. Minoli teden so člani vojnega odseka predložili 37 resolucij, ki izražajo razne želje in zahteve vseh strank brez razlike narodnosti.

Od teh 65 resolucij je vojni odsek sprejel 39, in te so:

1. Vlada se pozivlja, da dovoli učencem na realkah, višjih obrtnih šolah in trgovskih akademijah ter farmacevtom glede enoletne vojaške službe iste ugodnosti, kakor gimnazijcem.

2. Premeniti se morata §§ 33 in 34 vojnega zakona. Z drugimi besedami: Zakon naj bi se tako glasil, da mora priti v nadomestno rezervno vsak kmečki in obrtniški sin, ki je za kmetijo in obrtno podjetje nujno potreben doma za družino, ne

LISTEK.

Slovaška omladina.

Novela. — Spisal Svetozar Hurban Vajansky.

Poslovenil V. P.

(Dalje.)

Stefan se je ozrl na dekle; — v bujnih laseh so ji igrali žarki zapadajočega solnca, oči je zatisnila pred bleščočo se svetlobo. Mladenču je sinila hipoma kri v lice. Koliko čarovne miline se je svetilo z njenega nedolžnega, mladostnega obraza, ožarjenega od solnca! Grizel je ustnice in odvrnil obraz. Komaj se je zadržal, da ni zavpil. Srce ga je zabolelo. Take bolečine ni občutil še nikoli. Bila je resnična, skoro bi dejal telesna bolečina, krčevito skrčenje srca.

»Kaj ti pa je? ga je vprašal Lacko; »Kakšen pa si? Saj si ves ozelenel!« Stotnik se je tudi ozrl na Stefana. »Ves ste izpremenjen, gospod Bogaty! A tu imamo medicinar prope divinam!«. Stotnik mu natoči v kozarec poštene rdeče kapljice. Stefan je ž njo komaj ustnice omočil.

Linica odpre svoje snive oči, zakrivajoč si je še vedno z ročico pred solnčnimi žarki. Potem pa vstane ter odide.

Možje so se pogovarjali dalje; ko se je pa začelo mračiti, poslovil se je Bogaty. Lacko se je poslavljajal s šalami. Stefan je korakal počasi po cesti mimo vrta v Brečovice. Bila je to prijetna vasica, pravi raj. Njen župnik je bil vnet pristaš slovaške mladine. Veliko je imel ž njim govoriti Stefan veliko premišljati, veliko skleniti. Ko je bil že pri koncu plota, je zagledal na vrtu modri robec. Pogledal je še enkrat: na vrtu med leskami se je šetala Linica.

»Zastonj sem vas iskale«, reče s tresočim glasom, »in kakor vidite, odhajam, da niti slovesa nisem vzela od vas. Srečen slučaj mi je vas poslal v ta-le zapuščen kraj, da se z vami poslovim vsaj čez plot.«

Linica je pristopila k plotu. Bil je zbit iz visokih kolov, le en kol je izrul zob glodajočega časa. Skozi nastalo luknjo je podal Linici roko. Zdaj je videl devo kakor sliko v okviru. Zadaj je videl temno zelenje gostih trepetljik. Somrak je nekako osvežil njeno milo obličje. Brez preudarka, mehanično se je sklonil k polni, nežni ročki ter jo poljubil. Hotel je oditi, pa nekaj nepremakljivega ga je priklenilo.

»Gospod, pozabili ste že popolnoma svoje učenke«, je rekla s tihim, pa lepo zvonečim glasom »Oh, saj je ona slabotna,

k hiši in nizkim delom na vekomaj prikovanu stvar.«

»Gospodičina, ubog učitelj sem! Saj imate izvrstnega brata, ki zna tako lepo govoriti; njegov bistri razum vam razloži in objasni vsako vprašanje!«

»Moj brat? Moj brat je uprav tak, kakor vi! Pa še hujši; zaničuje žensko srce in ženski razum. In knjige, katere ste mi prijazno prinesli, mi je vzela! Noče verjeti moji ljubezni do naroda. »Prišivaj gumbel!« »Ne presoli juhe!« to je vse. Mene bole take besede. On nima pojma, kako me boli vsaka taka rana.«

»Lacko gotovo dobro misli z vami! Zakaj si mučite srce s takimi mislimi? Saj mir vašega srca mu je drag, je drag ne le njemu, ampak nam vsem!«

»Jaz pa nočem miru! Jaz hočem življenja! Mene utruja in dolgočasi leni mir, ona prazna, vsakdanja pesem našega življenja. Mene ravno mir vznemirja!«

»Gospodičina, vi zares ne veste, česar želite! Duševni mir je največja sreča. Bog daje duševni mir le svojim izvoljencem!«

»Tudi ta-le porušeni gnili kol našega plota ima mir! Jaz hrepenim po pogovoru — pa nihče se noče z menoj tako pogovarjati. Vi ste dobri in prenašate potrpež-

ljivo dolgočasni moj govor. Vi ste plemenitega srca!«

»Dolgočasen? Ne prisilite me, Linica, k neumestnim grešnim besedam! Vi ste visoko nad menoj — visoko in daleč. Od vas dela nihče ne zahteva! Milina vaše duše, žar vašega očesa sam je že delo; vse to nas navdušuje, nas, ki smo obsojeni k borbam na trnjevi poti. Oj, naj svetijo vaše oči miru in blaženosti! Ne želite si viharja, ki ga delajo strasti; ne želite si ognja, ki ga rodi nadloga! Saj oslajša naše trpljenje ta lepa zavest, da čutite z nami, da pošiljate k nebesom molitve za nas! Vaša vroča duša nas zopet ogreva in razvname, če opešamo v borbah, — ona je zdravilo v boleznih! Ohranite si to čistost duše, to kristalno jasnost svojega čustva!«

Stefan se je vnel. Srce mu je hotelo počiti. Linica je zatisnila oči — njeno lice je v nežnosti žarelo; rajsko čustvo, sladke sanje, da vendar sodeluje za narod, so jo zopet prešinile. Stefanu se je vrtelo v glavi. Bledost mu je polila lice, roka se mu je tresla. Deklica mu je podala v zahvalo za njegovo dobroto obe roki — na desnem kazalcu je imela zlat prstan. Stefan je prijel obe roki in prstan mu je ostal v roki.

(Dalje prih.)

glede na to, ali ima še druge brate, ki pa so samisvoji gospodarji ali morda na tujem.

3. Vojna uprava naj ob žetvi in košnji pošilja potrebno število vojakov na dopust, da pomagajo poljedelcem.

4. Vlada naj za deželno brambo vpelje 14dnevne orožne vaje.

5. Vlada naj vojaškim novincem in rezervistom povrne vse stroške za pot k naborom in vojaškim vajam.

6. Vlada naj še letos predloži nov načrt vojaškega kazenskega zakona in kazensko-pravdnega reda.

7. Vlada naj čimprej predloži načrt zakona, da se vojaška služba skrajša na dve leti.

8. Orožne vaje zadnji dve službeni leti naj se opusté.

9. Vojski delavskega stanu naj se kličejo k orožnim vajam spomladi ali po zimi.

10. Država naj občinam povrne vse stroške, ki jih imajo z vojski.

11. Od vojne uprave se zahteva, da iztrebi iz armade mučenje vojakov in da jim omogoči izvrševanje verakih dolžnostij.

12. Od vlade se zahteva, da kupuje brez prekupcev konje, poljedelske pridelke, obrtniške izdelke ter sploh vse potrebščine naravnost od producentov ali dotičnih zadržug, katerim naj se zagotovi večletno zalaganje.

13. Vlada naj razmišlja, ali ne bi kazalo, da se iz zaklada vojaških taks dajejo podpore revnim družinam, katerih sinovi ali očetje morajo k orožnim vajam.

14. Vlada naj predloži nov vojni zakon, po katerem odpade žrebanje vojaških novincev za nadomestno reservo.

15. Vlada naj poskrbi, da vojski dobé plateno perilo.

16. Vladi se naroča, naj poskrbi za do-služene podčastnike in njihove družine.

17. Častniškim vdovam in sirotam naj se dovolijo primerne pokojnine in vzgojnine.

18. Uradnikom in praktikantom, ki so že v državni službi, naj se olajša vojaška služba.

19. Pri vojaških vajah naj se v zaprtih mestih prepove prodajo jedi in pijače po krošnjarijih, ki hodijo z armado.

20. Vladi se naroča, da odpravi krute kazni vojakov. (Verige in vrvi.)

21. Zadnje tri vojaške takse naj od-padejo, druge naj se zvišajo.

22. Vojna uprava naj skrbi za pomno-žitev in višjo izobrazbo vojaških živino-zdravnikov.

23. Rezervisti naj se kličejo k orožnim vajam v najbližjo garnizijo.

24. Kontrolni shodi naj se odpravijo.

25. Sinovom bolehnih starišev naj se olajša vojaška služba.

26. Da se preprečijo dvoboji, naj se ustanove častna sodišča, ki razsojajo o raz-žalitvah.

27. Vojna uprava naj prepové bojkot poštenih javnih prostorov.

28. Vlada naj vsako leto predloži na-tančen izkaz o porabi zaklada vojaških taks.

29. Učencem na poljedelskih šolah naj se dovoli dveletna vojaška služba, ako osta-nejo doma na posestvu.

30. Od malih obrtnikov naj vojna uprava kupuje najmanj 25% potrebščin in to kvoto zviša do 50%. To zalaganje armade pa naj nadzorujejo veščaki, ki niso vojski.

Ostale resolucije večinoma ponavljajo enake zahteve.

Dr. Stojan je že 13. svečana 1902., torej pred enim letom v zbornici predložil resolucijo, naj vojski dobivajo pozivnice tudi v svojem materinskem jeziku. Ta resolucija pa ni obveljala, in sicer iz dveh razlogov: Prvič je bilo od desnice nekaj članov valed drugih nujnih opravkov odsotnih, drugič je ta resolucija popolnoma odveč, ker so že sedaj v vojaških pred-pisih določbe, da se morajo vojakom dostavljati pozivnice tudi v njihovem jeziku. To se večinoma tudi godi, vendar je dr. Stojan z ozirom na posamezne slučaje vložil dotično resolucijo »Narodni Listy« in »Slov. Narod« so ta slučaj takoj izrabili proti »klerikalcem«. A tega znani poročevalec ne pove, da so bili v petek v vojnem odseku odsotni tudi trije češki poslanci. Tako se dela javno mnenje.

Naštete resolucije torej naštevajo želje prebivalstva, ki nosi vojaška bremena. To so večinoma ljudske potrebe.

Nečemo ugovarjati, da armada ni državna potreba kot obramba proti vnanjim in domačim nasprotnikom države. Gotovo bi vsi ljudski zastopniki, ki niso načelni nasprotniki armade, kakor n. pr. soc. demokratije, glasovali za vojaško predlogo, ko bi vojna uprava ustregla vsaj najnujnejšim ljudskim potrebam. A kaj je obljubil g. minister za deželno brambo? Obljubil je sicer mnogo, a vse obljube navezal na razne pogoje in pomisleke. Izvršilo se hode le dvoje: Da vojna uprava ne pokliče nadomestnih rezervistov v aktivno službo, kar pa je v istini dosegla le opozicija v ogrski zbornici; in drugič, da bodo vojaški dosluženci dobivali brezplačne certifikate. In za to dvoje dobi vojna uprava nad 20.000 več vojaških novincev, za katere treba vsako leto šteti težke milijone. Vojna uprava sicer trdi, da se troški za armado povišajo le za 7 do 10 milijonov; toda bodoči proračun nas pouči o istini. Vlada pa dobi ogromno večino za vojaško predlogo, ker bodo za predlogo glasovali tudi anti-semitje. Vlada se more ponašati z »močnim« avstrijskim parlamentom, ki vedno plašč obrača po sapi.

Nastop ogrske opozicije proti ministru Fejervaryju.

Dodatno k včerajšnjemu poročilu o dogodkih v ogrski poslanski zbornici, ko je minister dobil ukor in se je s tem pokazala nenavadna zvezda na parlamentarnem nebu, nam je omeniti še nekaj podrobnosti iz tega nastopa. Takoj, ko je minister izustil besedi: »Vi lažete!«, skočil je kvisku posl. Hentaller ter zabrusil ministru v obraz: »No, to pa že pres'ga vse meje!«; obenem je pa poslanec Endrey pograbil pokrov svoje mize ter razbijal z njim in kričal: »Sedaj Vam pa ne pustimo dalje govoriti!« V tem hipu so se dvignili s sedežev vsi ostali opozici-onalni poslanci in vpili nad ministrom, da mu ne puste dalje govoriti. Položaj je postal vedno resnejši. Poslanec E. g. Molnar je šel sredi dvorane naravnost proti mini-stru in mu nekaj zaklical. Ker radi hrupa na desni i niso umeli njegovega nastopa in so menili, da namerava insultirati ministra, so šli proti njemu in ga potisnili nazaj. V tem hipu so planili proti središču tudi mnogi drugi desničarji in vse je kazalo, da se po-javi pravcati pretep. Do tega seve ni prišlo, ker se je kmalu pokazalo, da zahteva opo-zicija le ukora in preklica. Šele potem so se razdelile posamezne večje skupine in so se poslanci podali na svoja mesta, kjer so pa poslanci opozicije tako dolgo stali, da je bilo zadoščeno njihovi zahtevi.

Razpor mej francosko vlado in Vatikanom.

Poročali smo že, da je Combesova vlada imenovala tri nove škofe, ne da bi bila o tem obvestila papeževga nuncijs ali Vati-kan. Umevno je, da Vatikan tej nameri ni mogel pritrčiti in da noben katoliški duhov-nik ne sme zasesti škofijske stolice, če ni za to mesto določen ali vsaj potrjen od rimske stolice. Doslej je bila namreč navada, da je francoska vlada predlagala kandidate za iz-praznjenja škofijskega mesta, Vatikan jih potem imenoval ali pa ne. Sedanji razpor se pa bržkone tako poravnava, da Vatikan prizna francoski vladi pravico imenovanja škofov, a si v vsakem slučaju pridrži pravico, da to imenovanje potrdi, ali pa zavrne. Vendar pa bo, dostavlja pariški »L'Univers«, tudi v bo-doče Vatikan zahteval, da ga francoska vlada obvesti o nameravanem imenovanju ter da v nasprotnem slučaju ne bo potrdil nobe-nega imenovanja. Francoski vladi torej uradno imenovanje in objava njegova v »Journal Officiel« ne bo nič koristila, ker cerkveni dostojanstveniki ne bodo sprejeli imenovanja ter bi jih katoliki ne priznali za svoje škofe, če bi jih brez vednosti papeževe poklicala na škofijsko mesto sama vlada.

Francoski zunanji minister o ma-kedonskem vprašanju.

Mej včerajšnjimi brzojavnimi poročili smo navedli vsebino izjave francoskega zu-nanjega ministra o položaju v Makedoniji in o rešitvi tega vprašanja. Minister Delcasse popolno odobrava korak, ki sta ga v tej za-devi storili Avstro-Ogrska in Rusija, ter da je tudi voljan podpirati nadaljne korake, ki jih bota smatrali za umestne imenovani dve veleasli, nasprotno bi pa Delcasse ničesar ne odobril, s čimur bi se ne strinjale vse vele-sile, ki so podpisale berlinsko pogodbo. Makedonsko vprašanje, pravi dalje minister, je eno najbolj zametanih in bi vsak nepre-viden korak več škodil, nego koristil. Pred vsem se ne more ogrevati za samostojnost Makedonije, ker bi ta pomenila anarhijo; tudi delitve Makedonije ne more zagovarjati, ker bi bila nje posledica silno nevarna vej-

aka. Evropa ne sme zanesti na balkanska tla novega ognja, marveč le delati na to, da se ugasi sedanji požar.

Ta ministrova izjava je zadovoljila le del francoskega prebivalstva. Vidi se ji na prvi hip, da hoče varovati sultana in da hoče Francija izvesti le to, kar je ljubo Ru-siji. »Figaro« imenuje to izjavo »politiko omejenega programa«. Položaj je sedaj tak-pravi ta list, da niti Avstro-Ogrska in Ru-sija ne moreta zagotoviti sultana, da se raz-vijo stvari tako in nič drugače, ako bi sul-tan ne hotel pritrčiti niti tem skromnim za-htevam.

Skrajno kritični položaj v Armeniji.

Kakor iz Makedonije dohajajo tudi iz Armenije vsako pomlad poročila o uporih ondodnega krščanskega prebivalstva, ki ne more več prenašati nečuvnih turskih gro-zovitosti. O neznošenem položaju dohaja te dni obširneje poročilo iz sandžaka Erzindjan. Tu dela »red« četrti turški voj pod povelj-stvom siloviteža maršala Zeki-paše. V tem okraju ni več niti ene vasi, kjer bi se ne bili izvršili ropi, požigi in klanja. Pred nekaj leti je bilo v tem okraju še nekaj premož-njajših rodbin, sedaj vlada ondi na celi črti nepopisna beda. Niti elame si kmetovalce ne more rešiti pred davčnimi iztirjevalci, celo postelje so jim oropali ti siloviteži. Kdor pa ne more plačati, ga mučijo in vržejo v ječo, kjer ne dobi nikake hrane in mora umreti gladu. Pred kratkim se je pritepla tolpa ta-kih iztirjevalcev v vas Sergevil. Ljudstvo je bilo, kakor vselej ob dohodu teh krvoločne-žev, silno razburjeno. Ker niso našli pri bed-nem prebivalstvu ničesar, s čimur bi se za-dovoljili, so prijeli nekaj Armencev, jih vle-kli izven vasi ter privezali na drevesa. Niče izmed ostalih jim ni smel iti na pomoč. Drugo jutro šele so doznali, da so vse ne-srečnike požrli volkovi. To je le majhen od-lomek iz vrste grozodejstev, ki morejo pro-dreti v javnost, a že to bi zadostovalo, da bi se morala zganiti civilizirana Evropa in storiti svojo dolžnost.

Iz brzojavk.

Občinske volitve v Solno-gradu se vrše v dneh od 21. do 28. marca. Popolniti je devet odborniških mest. Kršč. socialisti in soc. demokratje se udeležo vo-livnega boja. — Ogrski državni pro-račun. Finančni odsek ogrske poslanske zbornice je dovršil poročilo o proračunu za leto 1903 in pa o zakonu glede zvišanja ci-vilne liste. — Ogrska tiskovna svo-boda. Državno pravništvo v Temešvaru je dvignilo tožbo proti »D. Tagblattu für Ungarn«, ker je iz berl. »Neueste Nach-richten« posnel članek, v katerem izjavlja neki general, da bi morali Ogr Nemcem poljubiti roke, ker se imajo le njim zahva-liti za svojo kulturo in državno eksistenco in bi morali brez Nemcev zginiti s površja. — Dveletna vojaška služba v Franciji. Francoski senat je sprejel do-slej 50 paragrafov načrta o uvedbi dveletne vojaške službe, s čimur je zmaga tega na-črta zagotovljena — Grška zbornica je včeraj s 128 glasovi izvolila posl. Ral-lija somišljenika Delyannistov, svojim pred-sednikom. — Rusija dobi nove oklopnice. Prihodnjo pomlad prično gra-diti v petroburski državni ladjedelnici večje število novih križark najnovejše vrste, ka-terih vsaka bi imela 16.000 ton in bi bilo poleg velikega števila manjših brzostrelnih tudi 12 velikih topov. Nove križarke so na-menjene za vzhodnoazijske brodovje. — Ameriško brodovje v evrop-skem vodovju. V ameriškem morna-riškem oddelku dozoreva sklep, da se pošlje vse ameriško brodovje na »vajo« čez atlant-ski ocean. V resnici hočejo Evropi le poka-zati svojo moč.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. februarija.

Sodni uradniki — nemški agita-torji Tega smo na Štajerskem že čisto va-jeni, da so sodni uradniki naši politični na-sprotniki. Proti temu bi mi že ne imeli to-liko, če bi le-ti gospodje ne bili objednem dvojni agitatorji za nemško stvar. Pri volit-vah igrajo sodni uradniki važno vlogo po agitacijskih odsekih in sicer ne samo po ta-kozvanih nemških krajih, kakor n. pr. v Celju, Mariboru in Ptuj, ampak tudi po čisto slovenskih krajih, tako n. pr. v Šmarju pri Jelšah, v Ormožu itd. Če že to pošte-nega človeka razburi in razjezi, je še bolj značilno za nemško nenasitnost in predrznost, da si upajo nemški sodni uradniki agitirati proti slovenskim odvetnikom ter jim odje-dati klijentelo v prid nemškim odvetnikom. V nekem trgu z okrajnim sodiščem, kjer imajo slovenskega in nemškega odvetnika, je pisec teh vrstic na svoja ušesa slišal sle-deči pogovor slovenskega kmetiča z nem-

skim sodnim uradnikom. Kmetič: Prosim, gospod, kje je tukaj doktor I. (slovenski od-vetnik)? Uradnik: Kaj bi pa tam radi? Kmetič: Neko pravdo bi mu rad izročil. Uradnik: Potem pa pojdite raje k doktorju L. (nemški odvetnik), ta vam bo stvar bolje opravil. Kmetič se je nato prijaznemu urad-niku zahvalil za dober nauk ter šel v pi-sarno nemškega odvetnika, kamor mu je uradnik pokazal. Če so razmere take, potem ni čuda, da si je načelnik nekega slove-n-skega okrajnega zastopa v svoji pravdi najel nemškega odvetnika, ko-jeja mu je svetoval nemški sodni uradnik.

Shod polit. društva »Edinost« v Sv. Mariji Magd. Ker »Edinost« nične poroča o zadnjem shodu pol. društva »Edinost« v Ro-colu, bali smo se, da se je shod ponesrečil. Glasom informacij v Trstu pa je bil ta shod jeden najlepših, kar jih je priredilo društvo v okolici. Občinstva se je kar trlo. Navdu-šenje, ki je vladalo ob krasnih, dobro pre-mišljenih govorih gg. odvetnikov dr. Rybata in dr. Slavika, je bilo nepopisno.

Romanje v Rim. Ker je eden gospo-dov, namenjenih za romanje v Rim, obolel, se more njegov vojni listek II. razreda od-dati. Ako torej še kdo želi udeležiti se ro-manja v Rim, se prosi, da se takoj oglasi.

In vendar g. Cotič ni več glavni urednik »Edinosti«! »Edinost« z dne 18. t. m. piše: »Čitateljem na znanje. Opo-zarjam čitatelje, da sem že pred dlje časa a odložil takozvano glavno uredništvo tega lista, da sem le navaden podrejen so-trudnik in da ne nosim nobene odgovor-nosti za vsebino lista. Makso Cotič«. — To-rej vendar! Svoj čas, t. j. »pred dlje časa«, smo mi konstatirali to dejstvo; takrat se je izlila na nas cela golida razburkane tržaške vode, ker smo poročali o spremembi v ured-ništvu »Edinosti«, sedaj pa gosp. Cotič sam opozarja čitatelje svojega lista, da je res tako, kakor smo mi pisali. Tako prihaja s časom vse na dan... Seveda za to nedo-slednost g. Cotič zopet ne nosi nobene od-govornosti! In to je, kar nas veseli.

Tržaški »libertinarci«, z drugimi besedami: anarhisti, so hoteli izdajati poseben list ter ga tiskati v tiskarni »Polica«. Redarstveno ravnateljstvo je poklicalo gosp. Polica ter mu razjasnilo program novega lista, vsled česar morajo anarhisti iskati drugo tiskarno, ki jim bo tiskala proizvode svojih bolnih duš.

Koroška se probuja. Z Brda na Zili se nam piše: V nedeljo popoldne smo ustanovili tukaj na skrajni slo-ven-ski točki, v zadoji slovenski župniji zahodne Koroške slovensko kato-liško izobrazovalno društvo. Ustanovni shod se je vršil pop. ob treh v prostorih župnišča, katero je zborovalcem drage volje odprl za vse dobro vneti gosp. župnik Anton Sturm. Navzočih je bilo lepo število — okolu sto — mož in mla-deničev. Shod je otvoril tukajšnji rojak g. dež. poslanec Grafenauer, ki bo no-vemu društvu tudi predsedoval. Na povabilo g. poslanca prišli odposlanec kr-ščansko socialne zveze je zbo-rovalcem pojasnil namen in pomen novega društva ter razložil jim glavne točke iz pravil. Krepak zbor mladih pevcev, ki jih je izvežbal g. Grafenauer, je zapel nato več slovenskih pesmi. Narodne zavesti je tukaj precej, več kakor smo sponirali. Vsi, ki so narodno-zavedni, so tudi krščan-skega mišljenja, kakor sta tudi nemškutar-stvo in liberalizem identična; to ni fraza, ampak polna resnica. Šolske razmere so tukaj grozne, značilne za Avstrijo! Mi me-nimo, da so taka ali podobna krajevna ne-politična društva ravno za Koroško nujno potrebna, da nekoliko paralizirajo pogubni vpliv koroške šole, ki ljudstvo ponemčuje in liberalizuje.

— Zopet ogenj. Danes, t. j. 18. febr., okoli 3. ure popoldne je zopet začelo go-reti v borovniški župniji v vasi Pristavi. Pogorela so tri gospodarska poslopja, škoda je znatna, ker je pogorelo veliko sena. Po-žarna bramba iz Borovnice je takoj prihitela na mesto, a kaj, ko ni bilo prav nič vode. Kako je ogenj nastal, se zopet ne vé. Že drugi požar v enem tednu! Čudno, ravno danes teden ob tej uri je nastal ogenj na došedaj še neznan način v vasi Sahočevem! Ali zažiga kaka zlobna roka? Ljudstvo je razburjeno!

— **Umrli** je v Ptnju g. J. Govedič, brat č. g. šofanjskega župnika.

— **V konkurs** je prišel trgovec Leopold Toman v Zagorju, okraj Kozje.

— **Samomor?** Iz krške bolnice je pobegnil sodarski pomočnik Janez Kurnik, oblečen v samo srajco. Imel je pljučnico in se mu je mešalo. Domneva se, da je skočil v Savo.

— **Eksportne tvrdke**, katere imajo na Krfu kupčijske zveze ali pa nameravajo v take zveze stopiti, dobé v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani glede neke importne tvrdke na Krfu važno zaupno naznanilo.

— **Županom občine Trebeljevo** pri Litiji bil je soglasno izvoljen prejšnji vrli in značajni župan Josip Gale, posestnik v Ravnem brdu, ki je ob jednem predsednik katoliško-političnega društva za litijski okraj; svetovalci bili so izvoljeni Anton Omahen iz Volavlj, Anton Marolt iz Vnanjarjev in Janez Benegalijs iz Stange.

— **Umrli** je v Gorici mestni učitelj godbe gosp. Josip Turk. Bil je rodom Ceh.

— **Dijakova pot v svet.** V Gradcu je zapustil očetovo hišo 17letni dijak Fran Aftmberger. Da bo lažje živel, odnesel je od doma 1000 K. Sumi se, da je na potu v Trst, odkjer namerava nadaljevati vožnjo z Lloydovim parnikom.

— **Iz Žužemberka.** Pretečeno nedeljo je dobro napredujoče katoliško izobraževalno društvo priredilo dve predstavi. »Novi zvon na Krtinahe in burko.« Kralj Herod. Veste, gosp. urednik, to se mora reči, da se skriva med našimi mladimi Žužemberčani marsikak gledališki talent. V prvi igri je »berač Skala« vrlo pogodil svojo vlogo. V drugi igri pa je ponosni kmet, katerega navihani študentje za kralja Heroda napravijo, vzbujal toliko smeja, da smo se vsi prav iz srca nasmejali. Na to so pevci zapeli nekaj mičnih pesmic in za finale so nas mladi tamburaši prvokrat pod vodstvom našega g. organista razveselili s slovanako godbo. Tržani in ljudstvo se zanimajo za mladostno gibanje mladega naraščaja. To je pokazal obilen obisk. Le tako naprej, vrli tržani. Rano delati in potem se pošteno razvedriti! Pošteno gibanje, to je življenje, brezdelje pa je smrt.

— **Nagla smrt.** V Celovcu je včeraj pekovaškega mojstra Mayerja, ko je v kavarni igral biljard, zadela kap. Bil je takoj mrtev.

— **V Dravi utonil** je v Mariboru delavec Janez Krebs. Hotel si je z vodo Drave umiti obraz, a ker je bil vinjen, prekucnil se je v vodo in utonil.

— **Poročila o potresih.** Iz Vrha in iz Rovt pri Logatcu. 16. t. m. zvečer ob 9. uri 1 minut čul se je tu zelo močan potres z bobnenjem od zahoda proti vzhodu. Ljudje so se prestrašili. Posebne škode ni.

Ljubljanske novice.

Na pomoč Salezijancem! Danes zvečer ob 7. uri prirede salezijanski gojenci v korist salezijanskega zavoda zabaven večer v veliki dvorani »Kato-liškega Doma«. Jako zanimiv vspeled smo že pričeli, a ga danes še enkrat ponavljamo: 1. Iv. K. Knahl: »Jaz sem Slo-van«, poje moški zbor. 2. Lemoyne: »Jaz sem Bebé«, (besede priredil J. V.), poje Iv. Valjavec. 3. Satan. Igrokaz v jednom dejanju. Priredil Jož. V. 4. Tessa: »Se ben ricordi«, pojeta M. Simončič in Iv. Valjavec. 5. Sv. Ciril, mladi mučenik. Igra v treh dejanjih. Spisal Jož. V. — Salezijanci opravljajo plemenito delo rešitev zanemarljene mladine, za to zaslužijo obilo podpore, da bodo mogli imeti temveč vspehov. Naj bi danes zvečer prijatelji in rodbine napolnili dvorano, kdor pa sam ne more priti, nagovori naj ka-kega svojega znanca, da se ude-leži zabavnega večera, ali pa naj k blagajni pošlje svoj prispevek! — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 gld., II. vrste 80 kr., III. vrste 60 kr., IV. vrste 50 kr. Stojišča 40 kr. Galerijski sedeži 30 kr. Dijaške vstopnice 20 kr.

Srebrna poroka. Danes praznuje bla-g. gosp. Andrej Odlašek, c. kr. želez. uradnik, srebrno poroko. Ker poznamo njega, kakor tudi gospo Odlaškovo (rojeno Kraljičovo v St. Vidu nad Ljubljano) kot res zavedna narodnjaka, ne le v besedah ampak tudi v dejanju, a zraven tega tudi pravega katoliškega mišljenja, jima tem potom kar najiskrenejše čestitamo. Dal Bog, da bi isto pot v življenju srečna med svojimi v neskaljenem veselju hodila še mnogo let!

Predavanje o. Hugolina Sattnerja v »Kato-liškem Domu« o glasbi je bilo vrlo zani-mivo. G. predavatelj je dal najprej podatke iz najstarejše glasbene zgodovine. Potem je pa obdelal vokalno glasbo v vseh njenih strokah in načinih in instrumentalno glasbo. Sveda je tvarina tako ogromna, da se je tudi obsežno predavanje moglo baviti samo z glavnimi točkami. Za glasbenike je

bilo predavanje še posebno zanimivo zaradi kratkih, točnih kritičnih opazk, katere je dodajal g. predavatelj posebno k poglavju o vokalni glasbi. Na klavirju je podajal tudi zglede. H koncu je v živih zglede raz-lazložek med cerkveno in med svetno reli-giozno glasbo in analiziral peto Beethove novo simfonijo, iz katere je igral glavne teme. Občinstvo je izrazilo predavatelju za-hvalo z burnim ploskanjem.

Spomin na okupacijo Bosne in Herce-govine. Letos se praznuje 25letnica okupa-cije Bosne in Hercegovine. Da se dogovore, kako proslaviti to 25letnico, imajo sebojve-niki iz l. 1878 v nedeljo dne 22. svečana ob 2. uri popoldne v steklenem salonu tu-kajšnje restavracije »pri zvezdi« (Ferlino) shod.

Zlobna poskušnja. V Solskem dvevo-redu je včeraj zvečer vrgel nekdo kamen s tako močjo v semeniško kuhinjo, da je kamen predrl dve šipi in priletel v kuhinjo.

Poroke. Gospod Leopold Vukič, trgo-vec, se poroči z gđo. Marijo Thaler, g. Jakob Mlekus, podčastnik pri topničarjih, se je poročil z gđo. Kristino Zabukovec.

V Ameriko. Danes po noči se je odpe-ljalo v Ameriko s tukajšnjega južnega kolo-dvora 43 oseb.

Sladkosneda postopača. Včeraj zvečer sta bila v Staculovi prodajalnici v Šelenbur-govih ulicah postopača Avgust Novak in Fran Pajdaš zadržana, ko sta kradla iz za-boja slaščice. Napolnila sta si bila že žepe, ko so ju prijeli. Poslali so po policaja, da je tatova aretiral in odpeljal v zapor.

Hud pes. V Mestnem logu je danes do-poludne p. s posestnika Karla Pičavavnika popadel hišnico Barbaro Krašnar za levo roko in jo tako ugriznil, da je morala iti v bolnico.

Psi na trgu. Piše se nam: Občinstvo se vedno bolj pritožuje, da psi na trgu delajo vedno večjo nesnago. Nekatere dame vedno rajše vodijo seboj pse, ki onesnažijo potem po trgu razpostavljena jedila. Naj bi nad-zorstvo našega trga sploh pre-povedalo take »pasje sprehe« po trgu, ali pa dolo-čilo, da morajo biti psi, katere se vodi na trg, na vrvički ter zabičalo posestnikom poov. naj malo bolj pazijo, da psi ne bodo na trgu povzročevali zgoraj omenjene ne-snaga.

Izgubljene stvari. Včeraj dopoldne je zgubila na poti od Mestnega trga, Pod Trnab-čez most in po Čevljarjskih ulicah do Tur-jajškega trga neka dama zeleno črtasto de-narnico, v kateri je imela okoli 4 K denarja.

— Na poti od Marijinega trga čez most, po Pogačarjevem trgu in po Lingarjevih in Spi-talskih ulicah do magistrata je zgubila neka služkinja dva srebrna goldinarja. — Žena poštnega uradnika P. T. je zgubila na poti od Tržajške ceste po Rimski cesti do Valva-zorjevega trga zlato zapestnico z obeskom. Pri blagajni na južn. kolodvoru je bila iz-gubljena hrastova palica s srebrnim (tula) držajem. — Na poti od Sp. Slike po Ma-rije Terezije cesti je bil izgubljen zlat na-očnik.

„Russkij kružok“ v Ljubljani deluje si-cer prav na tihem, brez vsega šuma, a vendar izvršuje jako vspešno svoje kulturno delo med Slovenci! Redno ob določenih dneh in urah zvečer (ponedeljkah in sredo-h) zbirajo se člani in članice I. in II. tečaja k lekcijam, takozvanim »urókam«. Pri teh uro-kih je veliko število članov, kateri ne bi imeli sicer nikdar prilike in toliko časa učiti se ruščine, priučili so se v kružku ru-ščine, rekli bi skoro igrajoči! Kakor vsako društvo imel je tudi »Russkij kružok« s prvega bojevatja se z raznimi predsodki ali zaprekami. Vstrajnost gorečega učitelja, kakor tudi pridnost učoših se ruskega jezika, dosegli so s časoma lepe uspehe. Z običaj-nimi konverzacijskimi urami, pri katerih se čitajo dela Puškinova, pa je sedaj društvo spojilo tudi čajne večere. Pri teh večerih pa čuješ ruščino, kakor da bi sedel kje gori ob Volgi ali Nevi sredi kake ruske družine! To je veselo znamenje slovanske vzajem-nosti na tej kulturni poti in »Kružku« se zamore le častitati na takem vspehu!

Okrajna bolniška blagajna ljubljanska. C. kr. deželna vlada je ugodila prizivu soc-dem. in volitve za dvorski okraj, katere je magistrat iz skupine delavcev razveljavil, po-trdila. Po § 70 postave zavarovanja delavcev za slučaj bolezni se bode, kakor čujemo, uložil ugovor na notranje ministerstvo.

Mejnarodna panorama vodi tekoči teden svoje obiskovalce po algijski deželi od Al-gira do Biskre in jim nudi res izreden užitek. Dopršeno lepe slike nam predložujejo zanimivosti algijskega mesta v stavbinskem ter prometnem oziru, potem pa nas vodi potovanje dalje ob morskem ebrežju do St. André in Bone, kjer se zavije pot v notra-nje dežele. Tu vidimo posebno razne še do-bro ohranjene ostanke rimskih stavb, borne naselbine Arabcev v palmovem gozdu in za-morske v puščavi, karavane in razne sku-pine prebivalstva. Posebna slika nam pre-dločuje oddelek arabskih vojakov, ki jo naglo ubirajo proti Biskri. Lepoto in dovršenost slik v obde hvalijo. — Zadnji teden tega meseca bo na vrsti slikovito Teger n s k o

je zero z izredno vabljivo okolico, ki pri-vabi brezdomno obilo gledavcev, prvi te-den v marcu bo pa razstavljeno znamenito pogorje Montblanc.

Kotiček za liberalce.

V premišljevanje libe-ralcem. V Ljubljani ropotanje ljublj-an-skega obč. sveta nikakor ni povzročilo ta-kega »vspeha«, kakor so si ga liberalni ob-činski mošje domišljevali. Ne zado volj-nost proti občinskemu go-spodarstvu radi tega ni po-stala manjša! Celo nekateri liberalni mošje zmagujejo z glavami in pravijo: »Mi nismo vojevali takega boja, zato nismo raz-burjeni!« Drugi se šaliijo, da je par-stavkov povzročilo tak vrišč, ko je vendar »Nar« prejel leta in leta napadal. »Krepak obračun z »Narodovimi« napadi!« pritrjujejo drugi. Največ veselja je pa po-vzročila dr. Trillerjeva trditve, da se on ne strinja z Narodovimi napadi. V neki liberalni gostilni so se včeraj vsi dovpti vrtli okoli dr. Trillerja, ko so pre-brali navzoči njegov govor. »Ta pa res ni bolj pameten, kakor dr. Tavčar«, bila je splošna sodba. »Jaz pa trdim, da je politično še bolj neroden«, pristavil je star liberalec in prišel je citirati, kake nepravilke je imela stranka radi mnogih Trillerjevih go-vorov, posebno pa radi znanega klica v »Na-rodnem domu« o priliki dohoda tržajskih Slovencev. »Ta nam pa že ne bo nikdar nadomeščal Tavčarja!« bila je splošna sodba liberalcev in končno so napravili sodbo, da je Tavčar mej njimi še najbolj pameten. O aspiracijah, katere so mu nekateri podtikali, ne bomo tu govorili, ker verujemo, da jih dr. Triller ne more imeti. Toliko v poduk dr. Trillerju, da ne bo preveč kritiziral Tav-čarja, ko ves njegov govor priča, da nima za to pravice, saj njegov Grünov vkle v ljubljanskem obč. svetu: »Bombardiert mit Distelköpfen — frisch die Pfaffen aus dem Lande!« poleg drugih napadov nam kaže, da je končno dr. Triller še dosti nižje. Da, da, nekoč so slo-venki liberalci demonstrirali proti Grünu, kateremu je ležala slovenska duhovščina v želodec radi svojega odločnega boja proti nemškutarstvu — sedaj sprejemajo zgoraj citirani njegov pro-gram in ljubljanski obč. svet je tisti, kjer se to govori! O tem se bomo že še pomenili! Z druge strani se nam poroča, da nekatere liberalce posebno jezi, da smo poleg neka-terih mož omenili tudi nekatere liberalke. »Zenske ne spadajo v politiko«, pristavljajo ti ljudje. »Dobro«, dejal je nek prebrisan »klerikalec« — »takrat pa niste tega upili, ko je »Narod« v vsaki številki napadal in bilil faroške kuharice!« Tako se liberal-cem povračuje boj, katerega so sami pričeli. Mi bomo sedaj čakali. Upamo, da bodo li-beralci uvideli neumnost svojega boja in s pustom spoznali, da je najboljšje, da je tudi konec njihovega političnega predpusta. Naj premišlujejo, kako bi narodu bolje ko-ristili, nego koristijo s tem, da vse številke »Naroda« namažejo z večinomami izmišljenimi umazaniami poročili! Naj bodo rajše razbur-jeni, ko »Narod« izdaja slovensko zemljo, kakor je to storil pri občinskih volitvah na Jesenicah!

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Kedo ga je? V Žanovi gostilni v Kapljevasi pili so domači fantje in fantje iz Podboršta, katerim so se pridružili blizu pol-nošči tudi Klančani in Potočani; vsi so se mirno vedli, tako da se ni bilo bati nemi-rov. V tej družbi sta pa bila tudi Andrej Jukant in Anton Križelj iz Podboršta, znana razgrajša; začela sta med seboj navidezni prepir, kar je dalo povod, da so fantje iz Klanca in Potoka odšli. Pred krčmo domu gredé zaupije neki Potočan »auf«; za ka-cega pol streljaja od navedene gostilne pri-tekla sta pa navedena razgrajša za njimi ter napadla Toneta Ravnikarja in ga z no-žem in kolom smrtno nevarno ranila. So-dišče je obsodilo Andreja Jukanta na 10, Antona Križelja pa na 6 mesecev ječe. — Nesrečne harmonike. V nedeljo 25. jan. t. l. je bilo v delavski baraki v Hru-šici kaj veselo; peli sta dve harmoniki. Laški delavec France Romeo je zahteval od muzi-kanta, da naj eno drugo zaigra; to pa ni bilo všeč Tinetu Carnelo; začel se je prepir in potem tepež, pri katerem je bil laški de-lavec Jože Cappavigno na levem licu z bri-tvice uzezan. Priče niso mogle potrditi in tudi res nobena ni videla, da bi bil Romeo to poškodbo prizadejal, pač pa so rekle, da je imel res britev v roki. Sodišče ga je zaradi tega obsodilo na tri dni zapore. — Pomagal bi mu bil rad. Na svetih treh kraljev dan so v neki hiši v Vnanjih Goricah plesali. Tudi Andrej Gregorin je hotel z nekimi tovariši v to hišo. Ker pa domača dekleta niso zanje marala, so jim hišna vrata zaprla. Anton Kavčnik se je od-pravil proti domu in voščil — na dvorišču stoječemu Gregorinu dober večer, a za od-govor ga ta s kolom po glavi udari. Kavčnik

te trdil, da ga je le 4 dni glava bolela, po-jem se je pa vdal, da je bil 17 dni bolan. Obsojen je bil Gregorin na 4 mesece ječe.

— **Zovadbo grozil.** Bivši nadučiteljev hlapec iz Knežaka, Andrej Likon iz Gornje Košane, očital je svojemu gospodarju; ko ga je iz službe spodil, da je prikradljal užit-ninski pristojb. urad s tem, da ni vsega vina zadacal in mu ob enem grozil z ovadbo, če mu 50 gld. ne pošlje. Ker je bila Liko-nova trditve lažnjiva in se je le poslužil tega sredstva, da bi bil denar izsilil, je bil obsojen na tri mesece težke ječe. — **Krivo prisegel.** Anton Potokar je v Stepanji vasi blapci Matija Sveteka težko telesno po-škodoval. Pri glavni obravnavi je pa v sled prejšnjega medsebojnega pobotanja hotel Svetek Potokarja izrezati in je pod prisego priča, da je bil tako pijan, da se ne more spominjati, ali ga je Tone Potokar ali ga je mogoče kak drugi poškodoval. Svetek je bil zaradi krive prisege na 4 mesece težke ječe obsojen.

Zofka Kveder pred porotniki. Po-rotna razprava proti pisateljici Zofki Kveder, valed tožbe g. Frana Klemenčiča radi razža-ljenja časti potom tiska (»Poslano« v »Slov. Narodu«), je razpisana na dan 5. marca t. l. v Ljubljani.

Književnost in umetnost.

• **Mali vitez** (Pan Volodijevski). Zgo-dovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz. Po poljskem izvirniku poslovenil Podravskega. — Ravno kar je izšel tretji sešitek tega lepega dela. Tudi ta sešitek krasi lepa slika. Ro-man izde, bogato ilustriran, v 25 sešitkih, obsežnih po dve do dve in pol pole; posa-mezni sešitki 40 h; izhajajo vsakih 14 dni v založbi knjižarne Ig. pl. Klein-mayr & Fed. Bamberg.

Makedonija.

Turške priprave in evrop-ske vevlasti. Iz Carigrada se poroča: Vsi poveljniki vojev so dobili nalog, naj hitro poročajo o vseh sredstvih za hitri transport čet. Sultan je izdal po-velje, da se ustanovita dva no-va polka konjenikov. V ta namen je turška vojna uprava izven Turčije naku-pila 1800 konj in v Turčiji 2000 konj.

Načelniki Albancev v pokrajinah Ipek in Djakota so imeli shod, na katerem so sklenili nasprotovati reformam, ki bi oško-dile Albance.

Nemčija je že pritrdila od Rusije in Avstrije preloženemu načrtu reform in na-ročila svojemu poslaniku v Carigradu, naj pri turški vladi priporoča, da sprejme dotične reforme. Avstrija in Rusija bo-deta vodili tudi naprej v tej zadevi glavno akcijo. Tretja vevlast se pri tej akciji ne boudeleževala.

V angleški spodnji zbornici je izjavil lord Balfour, da je makedonsko vprašanje že mnogo let razburjalo Evropo. Avstrija in Rusija ste v prvi vrsti poklicani, da rešiti zamotano vprašanje, ker imate največ vpliva na ostale balkanske države. Česar nedostaje v tej pokrajini, ni skrbno izdelana konstitu-cija, ampak močna in krepka vlada, ki bi prve pojmedobre sprave vpeljala v Makedoniji. Ali ni s tem lord Balfour nekaj izklepetal? Ali se Turčija upravičeno boji za svojo po-sest v Makedoniji, da se tako oborožuje?

Stališče bolgarske vlade v makedonskem vprašanju. V bolgarskem sobranju je bila te dni vložena interpelacija radi razpusta makedonskega od-bora in aretacije njega posamnih članov. Na to interpelacijo je odgovarjal v predzadnji seji ministerski predsednik D. a n e w. Vse-bina njegovega odgovora je približno ta-le: Ta korak je storila vlada, da varuje najvaž-nejše interese države. Kneževina ni ognjišče za nemire v Makedo-niji; Bolgarija je majhna država in reši-tev makedonskega vprašanja ne zavisi od nje. Bolgarija mora v tem vprašanju zavzeti tako stališče, da si zagotovi pravico zahte-vati od vesilil, da napravijo mir v sosed-njem kraljestvu. Bolgarija mora delati na to, da v vesile same izvrše to delo. Mi si ne nameravamo ničesar osvojiti in nas bo veselilo, če se vrne mir v Makedonijo in spoštujejo človeška prava naših ondotnih so-rojakov. Biti moramo v tem oziru popol-noma mirni ter prepričati Makedonce, da se ne udeležujemo pri njihovem gibanju. V tem oziru bomo do zadnjega hipa storili svojo dolžnost. Naj bi vsi, ki imajo kaj vpliva na voditelje makedonskega gibanja, iste opozarjali, naj bodo mirni, ker bodo s tem veliko lažje omogočili, da velesile in Turčija izvedo nameravane reforme. Bolga-riji pa, ponavlja minister še enkrat, vele-vajo najvišji interesi, da ohrani absoluten mir.

Reforme. Čuje se, da bo Turčija ugovarjala oni točki v predloženih reformah,

ki zahteva, naj se nastavi v Makedoniji posebnega generalnega guvernerja, — kateremu pa ni treba, da bi bil kristijan — ki pa sme v posameznih slučajih postopati na svojo pest, ne da bi mu bilo treba prej pri turški vladi zahtevati instrukcij. V reformah se tudi določa, da se desetino, nabrano v Makedoniji, ne odpošlje v Carigrad, ampak se jo porabi za Makedonijo. S temi reformami tudi ne bodo zadovoljni Makedonci, ki ustaškega gibanja prostovoljno ne opuste prej, predno ne dobe avtonomije Makedonije.

Ali se bo mir na Balkanu napravljen brez prelivanja krvi? Ker bo Turčija se skoro gotovo uprla reformam, dasi ji je Nemčija že svetovala, naj ne izziva Rusije, se reforme ne bodo mogle uveljaviti pred spomladjo in tako je vstane v Makedoniji neizogiben. Tako se bodo vresničile besede bolgarskega min. predsednika, katere je govoril po odhodu ruskega ministra zunanjih stvari grafa Lambdorsffla iz Sofije, da bo skoro vsemu svetu jasno, da Turška ne more in neče izvesti teh reform in da je intervencija oborožene sile uprav neizogibna. Bolgarska se morda nalašč za to, ker na to računa, dela „mirno“, ker upa da bo Turčija itak tepena. Za ustanek v Makedoniji je pa sedaj že itak vse pripravljeno in tudi vsi voditelji vstanka niso aretirani.

Veliki ruski knez Vladimir je o tem govoril na nekem plesu v Petrogradu z grofom Lambdorsffom, ki je izjavil, da on ne veruje v možnost, da se vzdrži mir v Makedoniji in v Stari Srbiji in da je položaj ondotnih kristjanov uprav nevzdržljiv, kakor mu je sporočil ruski poslanik v Sofiji, ki je nalašč za to prepoštoval ondotne kraje. „Muke krščanskega ljudstva nas bole do srca“, pristavil je na to veliki knez.

Ruski car se je izrazil, da se makedonsko vprašanje ne more več dalje odlagati in da ruska vlada in druge njej prijazne vlade odločno hočejo, da se prične vladati s prebivalstvom na balkanskem polotoku po zakonih humanitete.

Te vesti niso nikjer dementirane.

»Evropski kongres« — že lja Angleške. V londonskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da bode Turčija in Avstrija, ako Turčija ne bo uvela zahtevanih reform, sklicali evropski kongres, na katerem se bo sklepalo o tem, kaj se ima ukreniti, da se ohrani sedanje posestno stanje na Balkanu. To »mnenje« londonskih diplomatskih krogov pa je treba seveda vsprejeti s potrebno rezervno, ker je to prej pobožna želja Anglije, nego namera Avstrije in Rusije. Anglijo namreč zelo peče, da se o sedanjem reševanju nihče ne zmeni zanjo in bi tudi ona rada prišla do besede, kar se ji pa bržkone ne posreči.

Najnovejše vesti.

Sofija. Potrjujejo se vesti, da je Sarafov res udril v Makedonijo. Njegova četa je uniformirana in oborožena z Manlicherjevimi puškami. Vsak mož ima pri sebi 400 patron. Nek pariški bogataš je dal za to potrebna sredstva.

London. Del angleških politikov iz stare Gladstonove šole zahteva, naj tudi Angleška izvede krepek pritisk, da prisili sultana k resnim reformam.

Dunaj. 19. febr. Zidovski listi poročajo maloverjetno vest, da ste Rusija in Avstrija bolgarski vladi odgovorili, da ste oni svetovali Turčiji, naj se oboroži.

Sofija. 19. febr. Vse prebivalstvo iz makedonskih vasi Mukhtar in Jenidže je ušlo v Bolgarijo.

Drinopolje. 19. febr. V šest ur oddaljeni vasi Rumbeli je bil umorjen turški ogleduh kavarnar Perili.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Nesreča v gledališču. Iz Berolina se poroča: V tukajšnjem gledališču Variete so trije kolesarji vozili v takozvanem »smrtnem obroču«. O tem pa so bili vrženi iz obroča. Jeden kolesarjev je postal takoj mrtev, druga dva sta ranjena. Zagrijalo je hitro padlo. Občinstvo je menilo, da padec spada k predstavi in je mirno obedel. — Dobrotnik. V Budimpešti umrl bankir vitez Wechseimann je zapustil 3.400.000 kron za ustanovitev zavoda za slepce in za zvišanje pokojnin ljudskim šolskim učiteljem. — Tifus v Pragi. Tekom tedna je v Pragi zopet obolelo 34 oseb za tifusom. Tudi magistratni tajnik Irgel, v katerega roki je poročilo za cskrho Prage z dobro pitno vodo, je obolel.

Društva.

(Mladeniski pevski zbor na Breznici) vjudno vabi k predpustni veselici, ki jo priredi na korist družbi sv. Cirila in Metoda v nedeljo, dne 22 t. m. v Stari šoli. Vpored: 1. Petje. Več pevskih točk proizvaja moški zbor. 2. Kuplet. Beraček cigandek, poje in spremlja s kitaro Lovro Hafner. 3. Igrri: A. Vaški skupuh. B. Dr. Veznal in njegov sluga Stipko Tišek. Začetek točno ob pol 7. zvečer. Vstopnina: Sedeži 30 kr. Stojšča 15 kr. Gledé na blagi namen se preplačila in darila hvaležno sprejemaio.

Darova

Poslani našemu uredništvu.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Jos Boncel v Zveznikih povodom poroke svoje hčere gdne Line z g. Ant. Globočnikom, 10 K.

Za škotove zavode: Vesela družba pri g. J. Knificu v Stražišču pri Kranju 5 K. — Nekateri udje izobražev. društva v Šmartnem pri Kranju 5 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Nekateri udje izobraž. društva v Šmartnem pri Kranju 5 K. — Pri avatbi Jan. Silar in M. Tepina v Stražišču pri Kranju nabral g. Fr. Tepina 8 K. — Nekdo 1 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 19. februar. Nocoj je uničil požar velikansko poslopje tvrdeke Luzzatto in Piani v ulici Stadion, kjer se je nahajala čistilnica kave, ki se je bila včeraj izselila. Ostalo je bilo le še nekaj strojev. Streha se je udrila, zidovje je spokalo. Čistilnica je bila zavarovana za 200.000 K. Škode je kakih 50.000 kron. Bližnja poslopja so tudi trpela znatne škode. Poslopje, kjer je bil požar, se je imelo podreti.

Zagreb, 19. februar. V tukajšnjem gledališču bodo igrali danes tri nove hrvaške igre od Marije Juričeve-Zagorke; „Nesretna Ilica“, „Ulovu“ in „Ustrelit ću se“.

Dunaj, 19. febr. (C. B.) Zbornica nadaljuje razpravo o vojni predlogi.

Budimpešta, 19. februar. (C. B.) Danes dopoldne ob 9. uri se je vršil za včeraj napovedani dvoboj mej domobranskim ministrom Fejervaryjem in poslancem Lengyelom radi znanega dogodka v zbornici. Bila sta se s sabljami. Fejervary, ki šteje nad 70 let, je bil na roki lahko ranjen. Zdravniki so konstatirali, da je nezmožen za nadaljnji boj, vsled česar je bil dvoboj končan.

Budimpešta, 19. febr. Tukajšnje društvo časnikarjev je zahtevalo, da vlada zniža za časopisje pristojbine pri telefonu.

Praga, 19. febr. Češki radikalec dr. Baxa kandidira v praškem starem mestu na mesto odstopivšega Mladočeha Belskega za državni zbor.

Neapel, 19. febr. Urednik socialno demokratskega lista „Propaganda“, ki je prvi priobčil napade na Kruppa in je razžalil tudi nemškega cesarja, je obsojen na dva meseca ječe.

Rim, 19. febr. Italija se za slučaj potrebe pripravlja na ekspedicijo v Tripolis. Poslati namerava tj. vsaj 20.000 mož. Te bi odbrala iz letnika 1883, ki ima 93.000 izvežbanih mož.

Berolin, 19. februar. Knjigovodjo Arndta iz Magdeburga, ki je defraudiral 17.000 mark, in njegovo ljubo, so hoteli včeraj v neki tukajšnji gostilnici aretirati. Ko je policija potrkala na vrata, je defraudant ustrelil svojo spremljevalko in sebe. Oba sta bila takoj mrtva.

Draždane, 19. febr. Lachenal, zastopnik Lujize Toskanske, je prišel sem in je imel pogovor s kraljem in prestolonaslednikom.

Halle, 19. febr. Nadzornik tukajšnje cestne železnice Hove je poneveril 200.000 mark in pobegnil.

Carigrad, 19. febr. (C. B.) Francoski poslanik je prejel navodilo, naj podpira korake Avstro-Ogrske in Rusije v zadevi reform za Makedonijo.

London, 19. febr. Kralj je zopet jako slab. Zdravniki se boje, da ga bodo morali zopet operirati.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 746,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
18. 9. zveč.	750,8	-0,8	sl. szah.	pol. obl.	
19. 9. zjutr.	752,9	-2,4	sr. svzh.	pol. obl.	0,0
19. 9. popol.	761,9	7,0	sr. vzh.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura -2,8° normale, 0,1°.

Poziv.

Ker je letos 25 let, ko je avstrijska vojska zasedla Bosno in Hercegovino, praznovati hočejo vsi udeležniki letos 25 letnico ter se vsi isti tem potom pozivljajo, da pi dejo na

shod

kateri se sklicuje na nedeljo, dne 22. svečana 1903, ob 2 uri popoldne v stekleni salon restavracije „Pri zvezdi“ (Ferlino) na cesarja Josipa trgu.

Schojevnik iz l. 1878., udeležite se vsi shoda, da tam izvolimo odbor, kateremu bode naloga da ukrene vse potrebno, da dostojno praznujemo za nas pomembno 25 letnico!

208 3-1

Sklicatelj.

209 1-1

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze istrenega sočutja povodom bolezn in ob smrti naše iskreno ljubljene, sedaj v Bogu počivajoče hčere, gospodične

MICI

kakor tudi za častno spremstvo na njenem zadnjem poju ter mnoge krasne darovane vence izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem iskreno zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo g. Al. Stroju, učenkam meščanske šole v uršulinskem samostanu kakor tudi vsem drugim učenkam tega samostana za častno spremstvo pri pogrebu drage pokojnice.

V Ljubljani, dne 19. febr. 1903

Zalujoči ostali.

210 1-1

Zahvala.

Za mnogovrstne pojave odkritosrčnega sočutja povodom smrti našega predragega, nepozabnega soproga in očeta gospoda

Edvard-a Pogačnik-a

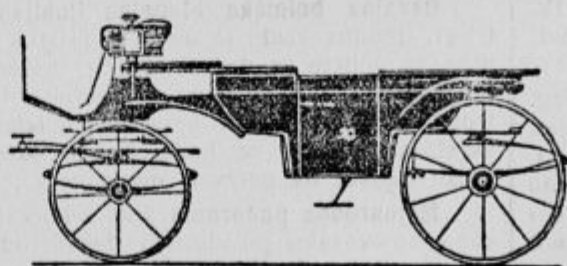
in vsem, ki so ga spremili k večnemu počitku in za krasne vence, izrekamo najtoplejše in najpriščnejše zahvalo.

Zalujoči ostali.

Oklopju slična barva za zidovja.

kateri boja je nespremenljiva, stalna, novitna tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkršljiva, je priporočljiva posebnost stavbinskim podjemnikom, zidarjem, moštrm, hišnim poevstnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjega zidovja. Edina prodaja pri trvdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 10 11-8

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov, Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

VABILO

domači veselici

katera bode

v soboto, dne 21. svečana 1903

v gostilni

„pri Cenkarji“

Gradišče štev. 6.

Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina 20 v.

Ob enem se naznani, da se bo zadnje tri dni pustnih dnij, namreč v nedeljo, ponedeljek in torek točilo

pristno dobro staro vino

čez ulico 2 kr. ceneje.

Za obilen obisk se priporočata

200 3-1

Franc in Ivanka Slatnar.

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm visok velja glđ. 65.—
drugi 150 „ „ „ 250.—

pri 211 12-1

FR. TOMAN-u,

podobarju in poslatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Hišna oprava

skoraj nova, se proda zaradi odpotovanja.

Več povč upravništvo „Slovenca“.

191 3-1

Kaj je na imenu?

Pri šivalnih strojih zelo veliko, sicer bi se naši konkurenti ne prizadevali toliko, rabiti ime

194 1-1

SINGER.

Dobro ime pomeni dober sloves; in sloves društva Singer Co. je opravičen po reelnosti in izredni dobroti njegovih izdelkov skozi več ko

50 let.

Pristni izvirni

Singerjevi

šivalni stroji

so dobili

le v naši trgovini.

Singer Co.

akcijska družba za šivalne stroje

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4.

Nad 3000 podružnic.

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. 125 4-3